

Τι είναι το «σύνδρομο παραίτησης» που κάνει τα παιδιά να κοιμούνται και να μην ξαναξυπνούν

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Ο Georgi, ένας Ρώσος πρόσφυγας που βρέθηκε στη Σουηδία με την οικογένειά του όταν ήταν μόλις 5 ετών, κατάφερε πολύ γρήγορα να ενσωματωθεί στην τοπική κοινωνία, αλλά και να γίνει ένα από τα πιο δημοφιλή παιδιά στο σχολείο του. Στα 13α γενέθλιά του, μάλιστα, δύο από τους φίλους του έκαναν μία λίστα με τις αρετές του: γεμάτος ενέργεια, ευχάριστος, πάντα χαρούμενος, τρομερά καλόκαρδος, εξαιρετικός στο ποδόσφαιρο, ικανός.

Το να βρεθούν με την οικογένειά του στη Σουηδία δεν ήταν εύκολη υπόθεση, αφού ο πατέρας του το 2007 κυνηγήθηκε από το Ρωσικό κράτος λόγω της ανάμειξης

του σε μία ειρηνιστική θρησκευτική αίρεση και έτσι κατέφυγαν στη σκανδιναβική χώρα για να ζητήσουν άσυλο. Το αίτημα της οικογένειας απορρίφθηκε, οπότε μέχρι το 2014 που ξαναζήτησαν άσυλο, αναγκάζονταν να κρύβονται σε περιοχές της κεντρικής Σουηδίας. Ο Georgi, ωστόσο, μεγάλωνε, πήγαινε σχολείο και λάμβανε μόνο εγκωμιαστικά σχόλια για τις ικανότητες και τον χαρακτήρα του. Το 2015 η αίτηση για άσυλο απορρίφθηκε ξανά -άσκησαν νέα έφεση και το ίδιο διάστημα ένας φίλος του από το χόκεϋ σταμάτησε να έρχεται στις προπονήσεις. Ο νεαρός ένωσε συντετριμμένος, καθώς έμαθε πως ο φίλος του, ο οποίος ήταν από το Αφγανιστάν, μαζί με την οικογένειά του απελάθηκαν από την χώρα, «λες και ήταν τίποτε εγκληματίες», όπως είπε ο ίδιος.

Αιφνίδια ο Georgi έγινε λιγομίλητος και απομονωμένος, ενώ σταμάτησε να μιλά και Ρωσικά. Έλεγε ότι οι λέξεις ήταν απλά ήχοι, με νοήματα που δεν μπορούσε πλέον να αποκρυπτογραφήσει. Απομακρύνθηκε από τους γονείς του, τους οποίους κατηγορούσε επειδή δεν κατάφερναν να αφομοιωθούν. Ο δε 9χρονος αδερφός του Savi έγινε ξαφνικά ο διερμηνέας της οικογένειας.

Η στιγμή της παραίτησης

Τον Δεκέμβριο του 2015 ανακοινώθηκε στην οικογένεια ότι πρέπει να φύγουν από

την χώρα. Η απέλασή τους για την Ρωσία ορίστηκε 4 μήνες μετά. Ο Georgi διάβασε τη σχετική επιστολή του σουηδικού κράτους, η οποία του έπεσε από τα χέρια, πήγε στο δωμάτιό του και ξάπλωσε στο κρεβάτι του. Όπως ο ίδιος είπε μήνες αργότερα, ένιωθε σαν το σώμα του να γίνεται σιγά-σιγά υγρό. Τα άκρα του έγιναν μαλακά και αδύναμα. Το μόνο που ήθελε ήταν να κλείσει τα μάτια του. Δεν μπορούσε καν να καταπιεί το σάλιο του. Ένωσε μια βαθιά πίεση στον εγκέφαλο και στα αυτιά του. Στράφηκε στον τοίχο και τον χτύπησε με μια μπουνιά. Το επόμενο πρωί αρνήθηκε να σηκωθεί από το κρεβάτι για να φάει. Ο αδερφός του προσπάθησε να του δώσει λίγο αναψυκτικό με ένα κουταλάκι, όμως το υγρό απλά κυλούσε στο πηγούνι του.

Έπειτα από συμβουλές των γειτόνων, οι γονείς του Georgi κάλεσαν μία γιατρό, η οποία ανήκει και στους Γιατρούς του Κόσμου. Τρεις μέρες αργότερα η δρ. Hultcrantz βρέθηκε στο σπίτι τους και βρήκε τον Georgi να κοιμάται –ή έτσι έδειχνε. Όταν τον ακούμπησε τα βλέφαρά του τρεμόπαιξαν, όμως δεν κουνήθηκε. Με ένα μαξιλάρι προσπάθησε να ανασηκώσει το κεφάλι του, όμως αυτό έπεσε στο πλάι. Έδειχνε να μην έχει καμία επαφή με το περιβάλλον.

Μια εβδομάδα αργότερα ο Georgi είχε χάσει σχεδόν 6 κιλά. Η γιατρός συνέστησε να μεταφερθεί ο έφηβος στα επείγοντα, καθώς είχε να φάει 4 μέρες, ενώ δεν είχε μιλήσει σχεδόν καθόλου. Στο νοσοκομείο συνέχισε να είναι σαν αναίσθητος, αλλά με κανονικά αντανακλαστικά, παλμό και πίεση. Δεν ανταποκρινόταν, όμως στη φροντίδα των νοσοκόμων. Την επόμενη μέρα του έβαλαν έναν ρινογαστρικό σωλήνα για να μπορεί να τρέφεται από τη μύτη, στον οποίον δεν αντέδρασε καν.

Διαγνώστηκε με Σύνδρομο Παραίτησης (Uppgivenhetssyndrom), μια ασθένεια που λέγεται ότι υπάρχει μόνο στη Σουηδία και μόνο μεταξύ προσφύγων. Οι ασθενείς δεν έχουν κάποια σωματική ή νευρολογική πάθηση, αλλά δείχνουν να έχουν χάσει κάθε διάθεση για ζωή. Είναι εντελώς απαθείς. Όπως εξηγεί η Hultcrantz «Πιστεύω ότι αυτό το κώμα στο οποίο βρίσκονται αποτελεί μια μορφή προστασίας. Είναι σαν την Χιονάτη –απλά αποσκιρτούν από τον κόσμο.»

Μια μεγάλη κρίση ξεκινούσε στη Σουηδία

Τα απαθή παιδιά άρχισαν να εμφανίζονται στα επείγοντα των σουηδικών νοσοκομείων από τις αρχές του 2000, με τους γονείς τους να είναι βέβαιοι ότι πεθαίνουν. Από τι, όμως; Πολύ σύντομα γέμισαν όλα σχεδόν τα κρεβάτια της ψυχιατρικής κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Karolinska. Η εικόνα τους, όταν κανείς έμπαινε εκεί, ήταν κλειστοφοβική: κλειστά φώτα και κουρτίνες, σκοτάδι, παιδιά σχεδόν αναίσθητα και οι μανάδες τους να τους μιλούν χαμηλόφωνα.

Το 2005, σε άρθρο σουηδικού επιστημονικού περιοδικού, αναφέρθηκε ότι οι ασθενείς ήταν «εντελώς παθητικοί, ακίνητοι, άτονοι, απόμακροι, μουγκοί, ανίκανοι να φάνε και να πιούν, ακρατείς και χωρίς καμία αντίδραση στα ερεθίσματα ή τον πόνο.» Σχεδόν όλα τα παιδιά ήταν μετανάστες από την πρώην Σοβιετική Ένωση και τη Γιουγκοσλαβία, ενώ κάποιοι ήταν Ρωμά.

Η Σουηδία έχει δώσει καταφύγιο σε πρόσφυγες από την δεκαετία του 1970, περισσότερο από κάθε άλλη Ευρωπαϊκή χώρα. Όμως τα τελευταία χρόνια τα πράγματα έχουν αλλάξει και το άσυλο πλέον δεν δίνεται εύκολα σε οικογένειες. Μάλιστα, πολλά παιδιά επέστρεψαν στις χώρες τους ενώ ήταν σε αυτήν την τραγική κατάσταση, πάνω σε φορεία, και συνέχισαν να βρίσκονται σε κώμα ακόμα και μήνες μετά την απέλασή τους, «ζώντας» σε άθλιες συνθήκες.

Με ανοιχτή επιστολή στον Σουηδό υπουργό του μεταναστευτικού, 42 ψυχίατροι περιέγραψαν το πρόβλημα και κατηγόρησαν την κυβέρνηση γι' αυτό. Είπαν δε, ότι η πάθηση αυτή είναι ουσιαστικά μια αντίδραση του οργανισμού των παιδιών σε δύο τραύματα: Την κακοποίηση που δέχτηκαν στην πατρίδα τους (σωματική ή ψυχολογική) και τον τρόμο, ειδικά έχοντας εγκλιματιστεί στη σουηδική κοινότητα, ότι θα επιστρέψουν εκεί. Είναι σαν τα παιδιά αυτά, να θέλουν να πεθάνουν.

Το όλο ζήτημα προβλήθηκε τρομερά στη χώρα. Ο λαός μάζεψε υπογραφές για να σταματήσουν οι απελάσεις των εν λόγω παιδιών, καθώς και όλων όσων ζητούν άσυλο. Παραλίγο να πέσει η κυβέρνηση, μέχρι που αναγκάστηκε να αναθεωρήσει την απόφαση για απόρριψη ασύλου σε 30 χιλιάδες οικογένειες.

«Μόνο αν νιώθεις ασφάλεια μπορείς να είσαι πραγματικά υγιής»

Ο Georgi, τελικά, έμεινε 3 νύχτες στο νοσοκομείο και μετά επέστρεψε στο σπίτι, μαζί με ένα ειδικό υποστηρικτικό στρώμα. Οι φίλοι του μάταια προσπαθούσαν να επικοινωνήσουν μαζί του –όταν δε έμαθαν τα νέα δεν μπορούσαν να συγκρατήσουν τα δάκρυά τους.

Οι γιατροί συμβούλευσαν τους γονείς να εντάξουν ξανά τον Georgi στην καθημερινή ρουτίνα της οικογένειας, παρόλο που ήταν σχεδόν αναισθητός. Άνοιγαν κουρτίνες και παράθυρα κάθε πρωί στο δωμάτιο, τον μετέφεραν με καρτσάκι στο τραπέζι για φαγητό, όπου έτρωγε βέβαια μέσω του σωλήνα και λίγο. Έναν μήνα μετά παρέμενε στην ίδια κατάσταση, αν και η Hultcrantz είπε ότι η έκφρασή του είχε ημερεύσει. Η ίδια, η οποία έχει βοηθήσει δωρεάν δεκάδες παιδιά με αντίστοιχο πρόβλημα, σε συνέντευξή της, είπε ότι πιστεύει πως οι άνθρωποι δεν μπορούν να είναι πραγματικά υγιείς αν δεν νιώθουν ασφάλεια, με την έννοια της εμπιστοσύνης στους άλλους, της αίσθησης ότι ανήκουν κάπου, ότι δεν αντιμετωπίζουν κάποιον κίνδυνο και δεν φοβούνται. Γι'αυτό και σε επιστολή της στην κυβέρνηση έγραψε «αν ο Georgi και η οικογένειά του μπορέσουν να λάβουν άδεια παραμονής, η πρόγνωση για την υγεία του είναι καλή και μπορούμε να περιμένουμε πλήρη ανάρρωση σε βάθος ενός έτους. Αν δεν την λάβει, όμως, δεν θα ξυπνήσει ποτέ, σε όποια χώρα κι αν βρεθεί.»

Καθώς ο καιρός περνούσε, φίλοι και δάσκαλοι του Georgi δεν σταματούσαν να επικοινωνούν και να επισκέπτονται την οικογένεια, στέλνοντας μηνύματα αγάπης

και υποστήριξης, σε βαθμό παραπάνω από συγκινητικό. Τον Απρίλιο, που η οικογένεια επρόκειτο να απελαθεί, πήραν παράταση, καθώς με τον σωλήνα σίτισης ο Georgi δεν θα μπορούσε να ταξιδέψει. Εν τω μεταξύ, η κατάστασή του όλο και χειροτέρευε.

Τον Μάιο του 2016, η οικογένεια έλαβε τελικά την πολυπόθητη άδεια παραμονής. Οι γονείς ενημέρωσαν άμεσα τον Georgi, ο οποίος όμως δεν έδειξε να ανταποκρίνεται. Για δύο εβδομάδες, ο αδερφός του, οι γονείς του και οι φίλοι του προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να τον κάνουν να αντιληφθεί τα ευχάριστα νέα -μέχρι και για χόκεϊ με το αναπηρικό καροτσάκι τον πήγαν. Τελικά, στις 6 Ιουνίου του 2016, ο Georgi άνοιξε για πρώτη φορά τα μάτια του. Τα έκλεισε αμέσως, γιατί το φως τον ενοχλούσε, όμως όπως είπε αργότερα, είδε όλη την οικογένειά του γύρω του.

Η ανάρρωση είχε ξεκινήσει. Ενάμιση μήνα αργότερα αφαιρέθηκε ο σωλήνας τροφής. Μέχρι το Φθινόπωρο είχε αρχίσει να περπατά και αποφάσισε να επιστρέψει στο σχολείο. Οι φίλοι του πάντα εκεί, διακριτικά αλλά υποστηρικτικά. Τον Νοέμβριο άρχισε να κάνει μαζί τους τα πρώτα του αστεία.

Όταν τελικά άρχισε να μιλά για όσα πέρασε, εξήγησε ότι όλο εκείνο το διάστημα του κώματος, ένιωθε σα να βρίσκεται σε ένα γυάλινο κουτί με εύθραυστους τοίχους, στον βυθό ενός ωκεανού. Αν μίλαγε ή κουνιόταν θα δημιουργούσε τέτοια δόνηση που το γυαλί θα έσπαγε σε χίλια κομμάτια και εκείνος θα πνιγόταν.

Κατάφερε, όμως, τελικά, όχι μόνο να το σπάσει, αλλά να αναδυθεί νικητής.

[Διαβάστε αναλυτικά όλη την συγκλονιστική ιστορία εδώ.](#)

Φωτογραφίες: Magnus Wennman / The New Yorker

ΠΗΓΗ: The New Yorker